

Πίττα, πρόχειρον ἔδεσμα παρασκευαζόμενον εἰς τὸ πηγάνι με *άλοιφήν*, ἥτοι λίπος χοίρου ἢ βούτυρον ἢ ἔλαιον *Λεξ. Μ. Ἐγκυκλ. || Μεταφ.* 1) Ἐπὶ τοῦ ἔχοντος τὴν συνήθειαν νὰ θωπεύῃ, νὰ περιποιῇται, νὰ κολακεύῃ οἶονεῖ ὁ προσκολλώμενος εἰς τινὰ ἐκ μεταφ. τῆς πολὺ βούτυρον ἢ λίπος ἐχούσης πίττας, ἢ ὁποῖα ἀλείφει τὰς χεῖρας) *Θράκ. (Σηλυβρ.): Εἶναι μιὰ άλοιφόπιττα!* Πβ. *άλοιφέας 2, άλοιφούτσα.* 2) Ἐπὶ τοῦ ὑποκρινομένου τὸν ἠθικόν, συνήθως ἐπὶ γυναικὸς Ἦπ. 3) Ἐπὶ τοῦ ὑποκρινομένου τὸν πτωχὸν ἐνῶ εἶναι πλούσιος (διὰ τὴν σημασιολογικὴν ἐξέλιξιν πβ. τὸ ἀρχ. γλίσχρος σημαῖνον τὸν κολλῶδη καὶ ἔπειτα τὸν φειδωλὸν) Ἦπ.: *Τί άλ'φόπιττα εἶναι!*

άλοιφούτσα ἦ, Πόντ. (Κερασ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. *άλοιφέας* καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -ούτσα.

Ὁ ἔχων τὴν συνήθειαν νὰ θωπεύῃ, νὰ περιποιῇται, νὰ κολακεύῃ. Πβ. *άλοιφέας 2, άλοιφόπιττα.*

άλοιφώνω πολλαχ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. *άλοιφή*.

1) Ἐπιχρίω τὴν ἐσωτερικὴν ἐπιφάνειαν τῶν ἀγγείων διὰ χυμικοῦ τινος πολτοῦ ἐμφράττοντος τοὺς πόρους αὐτῶν διὰ νὰ μὴ ἀπορροφᾶται τὸ ὑγρὸν Κύθν. Σίφν.: *Άλοιφώνω τὸ τσουκάλι πολλαχ. Άγγειὸ άλοιφωμένο Κύθν.* 2) Ἐμβαπτίζω ἐντὸς μολυβδούχου διαλύσεως σωλῆνας ἢ τι τοιοῦτον πρὸ τῆς ὀπτήσεως Ἀθῆν.

άλοιφωτός ἐπίθ. πολλαχ.

Ἐκ τοῦ ρ. *άλοιφώνω* καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -ωτός.

Ὁ ἀλειμμένος διὰ χυμικοῦ τινος μείγματος, ἐπὶ ἀγγείων. Ἀντίθ. *άλοιφωτος.*

άλοιφωτος ἐπίθ. Κύθν.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. *άλοιφωτός* τοῦ ἀρκτικοῦ α προσλαβόντος σημ. στερήσεως διὰ τοῦ ἀναβιβασμοῦ τοῦ τόνου. Πβ. *ά- στερητ. 2 α.*

Ὁ μὴ ἀλειμμένος διὰ χυμικοῦ τινὸς μείγματος, ὁ ἄνευ ἀλοιφῆς: Ἀγγειὸ *άλοιφωτο.* Ἀντίθ. *άλοιφωτός.*

άλόνη ἦ, Σκῦρ.

Ἀγνώστου ἐτύμου.

Τὰ διάφορα σκευῆ τῆς οἰκίας, τὰ ὁποῖα κρέμονται εἰς τοὺς τοίχους αὐτῆς ἐξηρημένα ἀπὸ τὸ λεγόμενον *άράφι* καὶ ἀπ' εὐθείας ἀπὸ τοὺς τοίχους κάτωθεν τοῦ *άραφιοῦ* ὅλα καθ' ὠρισμένην σειράν.

- **αλος** παραγωγικὴ κατάλ. πολλαχ.

Ἐκ τῆς καταλ. -άλι. Πβ. ΓΧατζιδ. ἐν Ἀθηνᾶ 29 (1917) *Λεξικογρ. Ἀρχ. 8 κέξ.*

Δι' αὐτῆς σχηματίζονται μεγεθυντικά, οἶον: *κουφός -κούφαλος, ποντικός -ποντικάλος, σῦκο-σύκαλος* κτλ.

άλδς ὁ, Κάρι.

Ἐκ τοῦ οὐσ. *άλόη*.

Ἡ ἀλόη τῶν φαρμακείων: Ὡσπου νὰ βράσουν ἐγίνηκαν *άλδς.* Συνών. *άλόη 5.* [**]

άλδς ἐπίθ. Ρόδ.

Ἵσως ἐκ τοῦ ἀρχ. *άλς* = ἄλας.

Ἀλμυρός: *Τὸ φαγητὸν ἔγινεν άλδς.*

άλοσάχνη ἦ, Κέα κ. ἄ. — *Λεξ. Περίδ.* *άλονσάχνη* Κυδων. *άλισάχνη* Ἀνδρ. Κρήτ. Πόντ. (Σινώπ.) Χίος *άλισάχνη* Ἰθάκ. (Αἰν.) *άλισάχνη* Κυδων. *άλ'σάχνη* Λέσβ. *άλισάχνη* Εὐβ. (Κάρυστ.) *άλιτσάχνη* Κρήτ. *άλιτσάχνη* Ἰμβρ. *άλασάχνη* Πόντ. (Σινώπ.) *άλ'σάχνη* Λέσβ.

Τὸ μεταγν. οὐσ. *άλοσάχνη* = ζωόφυτόν τι. Ὁ τύπ. *άλισάχνη* κατὰ τὰ ἐκ τοῦ *άλι-* ἀρχόμενα Ἰδ. ΓΧατζιδ. ΜΝΕ 1,245. Τὸ *άλασάχνη* κατ' ἀφομ. ἐξακολουθητικὴν.

1) Τὸ λεπτότατον ἄλας, τὸ ὁποῖον μένει ἐπὶ τῶν κοιλωμάτων τῶν βράχων τῆς παραλίας μετὰ τὴν ἐξάτμισιν τοῦ θαλασσίου ὕδατος Ἀνδρ. Εὐβ. (Κάρυστ.) Κέα Κυδων. Κρήτ. Λέσβ. Πόντ. (Σινώπ.) Χίος κ. ἄ.: — *Λεξ. Περίδ.* *Άλισάχνη εἶναι τὸ φαεῖ* (ὑπερμέτρως ἄλμυρον) Κρήτ. *Άλμυρὸ άλ'σάχνη* (ἐπὶ φαγητοῦ ἄλμυροῦ) Λέσβ. Συνών. *άλατάρμη 2, άλυκή, άλυκιά, άφρίτης.* β) Ἡ ἄχνη τοῦ ἄλατος ἢ μένουσα ἐπὶ τοῦ προσώπου μετὰ τὸ κολύμβημα Χίος Ἰμβρ. 2) Τὸ λεπτόν, τὸ τετριμμένον ἄλας Ἰθάκ. (Αἰν.) Πόντ. (Σινώπ.) κ. ἄ.: *Πικόκκισε τὸ φαεῖ μὴ λίο άλισάχνη* (πικόκκισε=ἐπικόκκισε) Σινώπ.

άλοσαχνιάζω ἀμάρτ. *άλτσαχνιάζου* Ἰμβρ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. *άλοσάχνη*.

Κατὰ γ' πρόσ., ἐπικάθηται λεπτότατον στρώμα ἄλατος.

άλουλούδιστος ἐπίθ. ΣΖαμπελ. Ἀσμ. δημοτ. 698 — *Λεξ. Μ. Ἐγκυκλ. Ἐλευθερουδ.*

Ἐκ τοῦ στερητ. *ά-* καὶ τοῦ ἐπιθ. **λουλουδιστός* < *λουλουδίω*.

Ὁ ἄνευ ἀνθέων ἔνθ' ἄν.: Ἀσμ.

Κλάψε με, κλέφτη, κλάψε με, φέρε καὶ τοὺς δικούς σου ἔς τὸ χῶμα τ' άλουλούδιστο, ἔς τὸ μαῦρο μου τὸ μνήμα ΣΖαπμέλ. ἔνθ' ἄν.

άλουμινένιος ἐπίθ. σύνηθ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. *άλουμίνιο* καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -ένιος.

Ὁ ἐξ *άλουμινιοῦ* κατεσκευασμένος: *Ποτήρι άλουμινένιο.*

άλουμίνιο τό, σύνηθ. *άλουμίνι* σύνηθ.

Ἐκ τοῦ Γαλλ. *aluminium*.

Τὸ μέταλλον ἀργίλιον: *Μπρίκι-ποτήρι ἀπὸ άλουμίνι.*

άλουξουνιά ἦ, Ρόδ.

Ἀγνώστου ἐτύμου.

Τὰ εἶδη τοῦ φυτοῦ κνίδη (*urtica*) τῆς τάξεως τῶν κνιδωδῶν (*urticaceae*). Συνών. *τσουκνίδα*. [**]

άλουσιὰ ἦ, *άλουσία* Πελοπν. (Λακων. Μάν.) *άλουσιὰ* σύνηθ. *άλουσὰ* πολλαχ. *άλουσὰ* Κύπρ.

Ἐκ τοῦ ἀρχ. οὐσ. *άλουσία*.

Τὸ νὰ μὴ λούεται κἀνεὶς, ἀποχὴ ἀπὸ τοῦ λουτροῦ ἔνθ' ἄν.: Ἀπὸ τὴν *άλουσιὰ* κόλλησαν τὰ μαλλιά μου κοιν. Ἀπὸ τὴν *άλουσία* σου εἶσαι ἄσκημος Λακων. Ἐπὶ τὴν *άλουσὶν* ἐγέμωσεν ἡ τδεφαλή του πιτυρίδαν Κύπρ. || Γνωμ.

Τὸ χτένι κἀνει τὰ μαλλιά κ' ἡ *άλουσιὰ* τὲς ψεῖρες Λακων.

